

3

IN GERARDI MAURISII
HISTORIAM
PRAEFATIO
LUDOVICI ANTONII
MURATORI.

Circiter Annum 1237. floruit Historiae hujus Scriptor, nempe *Gerardus Maurisius*, Civis, ac Judex Vicentinus. Tunc Civitati Vicentiae dominabatur Eccelinus de Romano, sive Rumano, filius Eccelini Monachi, & agnomine Tertius, qui nuper Patavinam quoque Urbem suo adjecerat imperio. Hinc factum, ut Maurisius, quo Eccelinum dominum sibi demereretur, ejus gesta ad eum usque Annum describenda sumserit: hujusmodi nempe est praesentis Historiae argumentum. Praeterea in ejus majorem gloriam Maurisius excurrit, multasque laudes cumulat Eccelini ipsius, ejusque fratris Alberici, ac illustris Familiae de Onaria, sive de Romano. Petat autem aliquis: nonne hic Eccelinus ille est, quem tanta crudelitas, ac immania vitia non suo tantum, sed futuris etiam seculis infamem, execrabilemque effecit? Ita est: impius ille furcifer, ille teterrimus Tyrannus hunc habuit Historicum simul & laudatorem. Ergo, inquires, abeat in malam rem homo, qui probro sibi non duxerit monstrum omnium abominatione dignum per sua scripta commendare posteris. Sed bona verba. Quum haec Maurisius scripsit, animadvertendum est, nondum Eccelinum humanitatem exuisse, nondum in scelera, ac belluinae feritatis facinora effusum. Adhuc erant in eo Virtutis semina, ac proinde potuit Maurisius sine dedecore ejus acta literis consignare. Nam quae ille egit infandae crudelitatis, pleraque serius egit, eaque in Patavina Urbe. Non est ergo mirum, si Maurisius Eccelino thus adhibet, quando tempora tantummodo subsequuta exorsum hominem coelo terraque effecere. Quod ergo Gerardus Johannes Vossius de Histor. Latin. Lib. 2. Cap. 57. de Maurisio scripsit, nempe eum exorsum *Historiam Vicentinam ab Anno 1183., ac perduxisse ad Annum usque 1240., quemadmodum suis eum literis edocuerat Felix Osius*, omnino cum veritate non consentit. Nam, ut ut demus, ab Anno quidem 1183. ejus Historiae exordium sumi, at certe ipsa concluditur in *captione Fratris Jordani de Padua*, & in obsidione Castri S. Bonifacii ab ipso Eccelino de Romano facta: quae certe, Rolandino teste, contigerunt Anno 1237. scilicet antea quam Eccelinus feritati & vitiis lora solvisset.

Primus, qui *Gerardi Maurisii* Historiam e tenebris in lucem perducere meditatus est, fuit supra laudatus Felix Osius, eamque ab ipso jam paratam, ut ederetur, conjicio. At illius consilium simul ac vitam mors interceptit Anno 1631. Quare opera, ut puto, Clarissimi Viri Dominici Molino Nobilis Veneti haec prodiit Anno 1626. Venetiis ex Typographia Ducali una cum Rolandino, Monacho Patavino, Albertino Mussato, aliisque Marchiae Tarvisinae Scriptoribus. Anno deinde 1710. eadem Historia iterum vulgata est Hanoverae a Celeberrimo Viro Godefrido Guiljelmo Leibnitio, & inlata in Tomum Secundum *Scriptorum Brunsvicensia illustrantium* pag. 23. Cur ille in Germanicae Historiae consortium Italicum hunc Scriptorem adsciverit, ea causa fuit, quod Maurisius tum de *Otone IV. Augusto*, quem Serenissima Brunsvicensis Familia Romano Imperio Principem dedit, tum de *Marchionibus Estensibus*, communem cum Brunsvicensi Linea sanguinem habentibus, non pauca habet, quae alibi frustra requiras. Sed haec praestat audire ex Leibnitio ipso, cujus Praefationem propterea recudendam censui. Ceterum quum de Estensibus hic Scriptor agit, animadvertendum est, ipsum ab Eccelino stetitisse, nempe adhaesisse homini, qui internecino odio in Estenses ferebatur; ac propterea dum ipse Historicus aliqua in eorum laudem profert, fidem prae reliquis exigere.